

НИКОНІМ ЯК ПРЕЦЕДЕНТНИЙ ФЕНОМЕН КОМП'ЮТЕРНОГО ДИСКУРСУ: ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ

Летюча Л. П.

ВСТУП

Сучасне мовознавство пропонує чимало доробок вітчизняних лінгвістів, які присвячені лінгвістичній характеристиці дискурсу, зокрема, комп'ютерному дискурсу (до прикладу, С. Баранова, Ф. Бацевич, А. Белова, А. Єрмоленко, О. Кириченко, Л. Компанцева, О. Медвідь, Г. Почепцов К. Серажим, А. Токарська) та зарубіжних учених (до прикладу, М. Вебер, Р. Водак, О. Галічкіна, Т.А. ван Дейк, Дж. Кресс, М. Йоргенсен, А. Самаричова, Й. Стернін, Г. Солганик, Дж. Філіпс, Дж. Фіске, Ю. Хабермас, Р. Ходж та ін.)

Поняття «комп'ютерний дискурс» з'явилося відносно недавно у США (1946 р.) разом із створенням перших обчислювальних машин. Лінгвісти визначають його, як «багатожанровий функціональний різновид публічного монологічного і публічного мовлення, що з'явилося в процесі міжособистісного комп'ютерного спілкування»¹.

У наш час комп'ютерні технології впроваджуються практично в усі сфери суспільного життя. А відтак, мова технологій стала більш популярною та значимою. Сучасні лінгвісти вважають, що Інтернет та технології є суцільним світом, якому характерна своя цілком реальна мова, у якій поєднані як розмовна лексика, так і професійні терміни.

Під комп'ютерним дискурсом розуміється комунікація, опосередкована електронними засобами комунікації. І попри те, що існує кілька термінів, що позначають мову комп'ютерної комунікації, вони є схожими і відображають обмін інформацією та спілкування в мережі. Завдяки виникненню мережі Інтернет, з'явилося нове середовище комунікацій – віртуальне, в якому співіснують писемна мова і усна, які безпосередньо впливають на текст, роблячи його специфічним.

Дослідження жанрів комп'ютерного дискурсу є актуальним для лінгвістики, оскільки кількість людей, що використовують віртуальне спілкування постійно зростає. Британський лінгвіст Д. Крістал у роботі

---

¹ Галічкіна Е.Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций): автореф. дис. ... канд. фил. наук. Волгоград, 2001. 19 с.

«Language and the Internet» аналізує такі жанри комп'ютерного дискурсу: веб-дискурс; дискурс електронної пошти; дискурс асинхронного спілкування (гостьові кімнати, форуми); дискурс синхронного спілкування в інтернет середовищі (чати, ICQ, ігри)².

Мова цих жанрів поєднує в собі ознаки писемного та усного мовлення, а також володіє власними особливостями, опосередкованими комп'ютерним спілкуванням, тому ця мова є новим видом спілкування, новим типом дискурсу. Виходячи з цього, інколи пропонують назвати даний вид дискурсу – усно-писемним: основною формою існування комунікації в Інтернеті є писемна форма, але всі канони писемного мовлення тут повсюдно порушуються, оскільки спілкування більшою мірою носить неформальний характер.

Є ще ряд особливостей, які відрізняють мову Інтернету від писемного мовлення. Писемне мовлення завжди ретельно продумане, організоване, перевірене і виправлене, зрозуміле. У цьому сенсі до писемного мовлення найближче Всесвітня павутина, найдалше – чати і віртуальні світи. Що ж стосується електронних листів, тут ситуація двояка. Деякі люди відправляють повідомлення без перевірки, не турбуючись про помилки в правописі, інші ж, навпаки, уважно перевіряють свої послання, навіть уважніше, ніж звичайні листи, щоб уникнути непорозумінь.

Д. Крістал охарактеризував сутність мови цього виду комунікації оригінальною формулою: «усна форма мови + писемна форма мови + ознаки, опосередковані комп'ютером»³. Це засіб спілкування більше, ніж просто гібрид письма й мовлення. Електронні тексти не схожі на інші тексти. Вони виявляють нестабільність, синхронність (будучи доступні на багатьох комп'ютерах відразу), вони мають проникні межі (через можливість тексту бути об'єднаним всередині інших текстів чи містити посилання на інші тексти). Усі ці особливості накладають відбиток на мову, і разом з ознаками, властивими усній і писемній формі мови, роблять мову Інтернету справжнім третім засобом спілкування.

«Мова Інтернету може бути віднесена до нового різновиду мови, що посідає значуще місце в житті соціуму разом із такими великими

---

² Crystal D. Language and the Internet. Cambridge : Cambridge University Press, 2001. 282 p.

³ Там само.

підсистемами, як, наприклад, мова художньої літератури, розмовна мова тощо»⁴.

1. Особливості функціонування ніконімів у Інтернет-комунікації

Через активний розвиток та поширення Інтернету день у день збільшується кількість користувачів мережі. Кожен користувач, уперше потрапивши до Інтернету чи певного інтернет-ресурсу, обирає собі мережеве ім'я, яке може збігатися з реальним іменем або бути повністю зміненим, утворюючи таким чином інтернет-псевдонім.

Найважливішою рисою спілкування в Інтернеті є те, що воно здійснюється опосередковано. Комунікативний процес відбувається між співрозмовниками, які не знають один про одного майже нічого, точніше, знають лише те, що повідомляє про себе партнер. Крім цього є тільки текст, що створюється під час спілкування, та обрані партнерами мережеві імена – ніконіми.

Ніконім (або нікнейм) – «(від англ. *nick, nickname* ... спочатку «кличка, прізвисько», від середньо-англійського «*an eke name*» – «інше ім'я», ... особисте, переважно вигадане ім'я, яким називають себе користувачі інтернету в різноманітних чатах, форумах»⁵. Словник сучасного українського сленгу пропонує таке визначення нікнейму: «псевдонім, яким людина послуговується в Інтернет-мережі»⁶.

Сперечатися про коріння і час появи ніконімів можна дуже довго, хоча, швидше за все, в Інтернеті точкою відліку можна назвати час появи перших Unix-систем, де нік був ім'ям для входу в систему. Сьогодні ж ніконім в Інтернеті важливіший за реальні імена, оскільки є обличчям користувача в мережі, яке при бажанні може відобразити справжню сутність, прагнення й характер людини.

Ніконім – невід'ємна частина Інтернет-комунікації, оскільки служить ідентифікатором користувача Інтернет-ресурсу. Це свідчить про різноманітність ніків, під якими люди спілкуються у віртуальному просторі. Як нік можуть вживатися не тільки власні імена, імена та прізвища, а й клички, прізвиська, імена, запозичені з художніх творів, кінофільмів, комп'ютерних ігор, загальні слова, які в результаті переосмислення отримали статус власних назв. Серед

---

⁴ Компанцева Л. Ф. Інтернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти : дис... д-ра. філ. наук. 10.02.02. Київ, 2007. 114 с.

⁵ Нік. URL : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Нік> (Дата звернення 22.12.2022).

⁶ Словник сучасного українського сленгу / упоряд. Т. М. Кондратюк. Харків: Фоліо, 2006. 350 с.

загальних слів найчисельнішими є слова-зооморфізми та слова з релігійної та міфологічної тематичних груп лексики.

У процесі аутентифікації користувача в мережі Інтернет йому надається можливість створити про себе «враження на власний вибір» – зберегти максимальну анонімність, сховатися за віртуальним ім'ям або навпаки – добиватися популярності, вибираючи яскравий, помітний нік. Незалежно від мотиву, самопрезентація в Інтернеті дозволяє людині стати ким завгодно, приписати собі будь-які якості, як позитивні, так і негативні. Серед основних особливостей функціонування ніконімів необхідно відзначити масовий характер їх використання, що обумовлене різноманітністю Інтернет-спілкування, а також можливість створення різних мережеских імен залежно від ситуації спілкування, сайту, форуму, чату – а, отже, і різних віртуальних осіб.

На думку К. Журавльової, «процес створення нікнейма, незважаючи на індивідуальний характер, відображає систему соціально-культурних цінностей представника молодіжної субкультури. У цьому сенсі нікнейми характеризують як мовні форми вираження установок їхніх творців»⁷.

Вагомим також є зауваження К. Журавльової про те, що «на вибір нікнейма комунікантом впливає низка екстралінгвальних чинників: рівень загальної культури автора, його соціальний стан, сфера професійної діяльності та пізнавальних інтересів, вік, національність, гендерна приналежність тощо. І хоча інтернет-культура не має закріпленого традицією антропонімікону, кожен комунікант має можливість обрати собі онім відповідно до своїх соціально-культурних цінностей»⁸.

Як і будь-яка одиниця мови, ніконім може бути розглянутий з точки зору його класифікації та належності до того чи іншого класу відповідно до лексико-граматичної ознаки, покладеної в основу певної класифікації. Досить цікавою та ґрунтовною є парадигма класифікацій нікнеймів, запропонована Б. Башаєвою⁹:

Нікнейми за *структурно-граматичними особливостями* поділяються на однослівні (*Lady, Rose, Devil*) та багатослівні (*Sweet Dreams, White Horse, Big Bug*). Однослівні нікнейми можуть бути

---

⁷ Журавлева Е.А., Корнелюк А. А.Никнейм как разновидность антропонимов: материалы международного форума студенческой и учащейся молодежи «Первый шаг в науку – 2009». Минск, 2009. Т. 1. С. 45 – 49.

⁸ Там само.

⁹ Башаева Б. Никнейм как явление ономастики: лексико-грамматическая характеристика. URL: <http://www.sugi-obninsk.ru/index.php?set=cont&id=60> (Дата звернення: 22.12.2022).

похідними (*Волкодав, Чарівниця*) та непохідними (*Wolf, Friend*). Похідні нікнейми, в свою чергу, можуть бути утворені від загальних (*Love, Sugar*) або від власних імен (*Agillera, Harry Potter*). Серед нікнеймів також зустрічаються речення (*I Love You, Rain*).

Нікнейми за походженням можуть бути власне українськими (*Сірко, Паляниця, Кобзар*) та запозиченими (*Патріот, Геній*).

Нікнейми за належністю до активного та пасивного запасу лексики. Найчастіше нікнейми належать до активного запасу (*баНаН, Отрута, Яблучко*). Пасивний запас лексики представлений історизмами (*Гайдамак, Sagajdak*) та інколи навіть архаїзмами, але вони використовуються досить рідко (*Jaskyne*). Також часто зустрічаються неологізми (*Лузер, @Sidirom*) та інколи okazionalіzми (*Кицелопотуля*).

З точки зору належності до літературної лексики нікнейми можуть належати до літературної норми (*Ваніль, Ігор, Крапка*), жаргонної (*Макліно рулює, Блатний*) та просторічної лексики (*Петруха, Ванюха*).

Метафора та метонімія. Часто при називанні себе користувач переносить на себе найменування якогось предмету на основі його похідності на себе самого (метафора: *Тигр, Ахіллес, Філософ*), а також на основі реального зв'язку цього предмету із собою (метонімія: *Ролс-ройс, Дірка в зубі, Мозок*).

Нікнейми нейтральні та експресивні. Експресивний компонент нікнеймів є дуже поширеним в Інтернет-спілкуванні: (*Характер Жесть, Вендетта, Наплювати мені_на_Тебе, Cruel Man, Vampire*).

Графіка як засіб створення незвичайного нікнейму: латиниця (*Ice Baby, GoldGold*), поєднання латиниці та кирилиці (*STERвозніца, Lady в kedaX*), ненормативне використання розділових знаків (*D.e.e.p., П,яниццО*)¹⁰.

Українська дослідниця Г. Ходоренко до поняття *ніконім* відносить *логін і пароль користувача*¹¹. На нашу думку, логін і пароль не є власним іменем користувача, а отже, ані реальним іменем, прізвищем та по батькові, ані нікнеймом. Учасники Глобальної мережі пояснюють, що логін – це реєстраційне ім'я користувача (юзера), що обирає людина або система. При перевірці на вході в

---

¹⁰ Башаева Б. Никнейм как явление ономастики: лексико-грамматическая характеристика. URL: <http://www.sugi-obninsk.ru/index.php?set=cont&id=60> (Дата звернення: 22.12.2022)

¹¹ Ходоренко Г.В. Найменування осіб у російськомовній Інтернет-комунікації: структурний і семантичний аспекти: автореф. дис. ... канд. філ. наук : 10.02.02. Дніпропетровськ, 2006. 18 с.

систему традиційно необхідні логін і пароль. Від пароля логін відрізняється тим, що він не є секретним, а від нікнейма – тим, що не є загальнодоступним. Логін потрібен системі для ідентифікації користувача: наприклад, щоб зайти на форум або в чат, треба ввести логін у спеціальний рядок та підтвердити паролем. У такий спосіб система «розпізнає» користувача та надає йому дозвіл на користування ресурсом.

Зазвичай, користувач не усвідомлює різницю між ніком і логіном. Нікнейм – це загальнодоступне вигадане ім'я, зазвичай, користувачі прагнуть зробити його кращим, співзвучним. За нікнеймом можна звернутися до людини під час інтернет-спілкування. Логін не є доступним та відкритим і нерозривно пов'язаний з паролем. Використовують логін та пароль для доступу до інтернет-системи, звертатися до людини за допомогою логіна або пароля не є можливим.

Про відмінності ніків та логінів пише Н. Ярошенко: «Якщо сфера функціонування ніконімів – це чати, блоги, форуми, гостьові книги, інтернет-конференції, то створення й використання логінонімів (термін Н. Ярошенко) насамперед визначається такою прикметою сучасної людини (і, відповідно, сучасної мовної особистості), як наявність адреси своєї електронної пошти, електронної скриньки, свого e-mail або ж електронної адреси компанії, фірми (окрім адреси веб-сайту)»¹².

Поряд із віртуальним іменем можна побачити фотографію або зображення, що називають аватарою – невелике статичне або анімоване зображення, що зазвичай не є дійсною фотографією користувача, відображає суть його особистості та допомагає максимально правильно створити перше враження в співрозмовника, більш повно виразити себе, свій настрій, внутрішній світ.

Вікіпедія дає наступне визначення «Аватар, аватара, аватарка, ава, юзерпик, юзерпіка (від англ. *user picture* – «зображення користувача») – це «невелике статичне або анімоване зображення, використовуване для персоналізації користувача яких-небудь мережевих сервісів».

---

¹² Ярошенко Н.О. Антропоніми та логіноніми: наслідки міжвидової трансонімізації. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Natural/Vdpu/Movozn/2009_15_2/article/27.pdf/(Дата звернення 17.12.2022).

Л.Ф. Компанцева досліджує феномени «нік» і «аватар» як когнітивні елементи саморепрезентації особистості та визначає останній як архетипне явище¹³.

Аватара не є компонентом або складником мережевого ніка. Аватара може бути додатком до віртуального нікнейма, оскільки вона не є необхідним атрибутом і взагалі може бути відсутня.

Усе сказане дає змогу констатувати, що віртуальний нікнейм є сучасним різновидом власного імені. Логін та пароль не можна вважати власним іменем, оскільки інтернет-нікнейм використовують як звертання до людини, а логін та пароль не може виступати як апелятив. Аватара може бути додатком до віртуального нікнейма, що виконує функції розпізнавання, але аватару не можна вважати обов'язковим компонентом нетнейма. При цьому можна стверджувати, що головними або базовими способами саморепрезентації та самопозиціонування віртуальної мовної особистості є нетнейм та аватара.

2. Фонетико-графічна структура ніконімів

На сучасному етапі розвитку мов дослідження графіки знову стають актуальними. Це пов'язано, передусім, із зростаючим взаємним впливом мов через повсюдну глобалізацію та стирання кордонів між співрозмовниками.

Поряд із новими лексичними одиницями постає питання використання якогось одного спільного графічного коду для технічних потреб, а саме, позначення інтернет-адреси, логіна та пароля користувача тощо. Таким єдиним кодом природньо став англійський алфавіт. А оскільки логін та пароль є елементами ідентифікації особистості в Інтернеті, часто за аналогією користувачі звертаються до англійського алфавіту, обираючи собі нікнейм. Це пояснює досить велику кількість імен, які повністю складаються з літер англійського алфавіту або містять окремі його елементи. У деяких випадках вони дорівнюють цілим лексичним одиницям англійської мови, у інших – лише використовують знаки англійського алфавіту для транслітерації слів своєї рідної мови.

Оскільки інтернет-ім'я адресат сприймає не в усному спілкуванні, а написаним на екрані монітора, інтернет-користувачі мають можливість використовувати не тільки знаки мови, які відповідають звукам, але й різноманітні графічні елементи інших семіотичних систем.

---

¹³ Компанцева Л.Ф. Інтернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти: дис. ... д-ра філ. наук: 10.02.02. Київ, 2007. 114 с.

Графічне оформлення віртуального нікнейма є невід'ємною частиною обраного імені. Користувачі, бажаючи підкреслити оригінальність та ексклюзивність мережевого ніка, обирають різні додаткові символи, знаки, зображення, змінюють шрифт, використовують в одному імені одразу кілька мов тощо. Тобто графічні засоби у віртуальній комунікації виконують особливу роль у передачі інформації та формуванні мовної маски комуніканта.

Усі графічні засоби, використані при написанні нетнеймів, можна класифікувати за певними ознаками. З погляду використання великих і малих літер у написанні мережеві імена можна розрізнити за такими ознаками:

1. Імена, що починаються з великої літери: *Tornado, Tiny, Freeman, Brave, Razor, Jora Flash, Erika, Diego, Lolita, Desert, Lika, Azeri, Naile, Napoleon, Dodger, Narmina, Kenzo, Milana, Kamille, Crayfish, Bookworm, Ninar.*

2. Імена, написані тільки великими літерами: *SOS, MARTINEZ, VERY GOOD, LOVE, THE BEST, ANGEL, BARBARA, THE BEST, ONLINE, LOVE MUSIC, GAGA, KRISTA, XXXL, NORD, SEBEX, FEDEROMA, NAPOLETANO, NAGIAMATURO, TRYAM, STAR, DOOMSDAY, ANDIZA, DIMSON, SALVE, DARADA, DODO, FOX, ANDREW, DARINA, WITHOUT, MYBELL, TENDEN.*

3. Імена, що містять на початку, у середині або наприкінці слів великі літери: *NasTY, kEnZo, DarkSteel, NiCo, Rlo, EvA, stOPPP, GladiatoR, NicaTin, NoMaster, DangeR, Red Lips, oMaR, SaraSara, liFFFe, NiGaR, EmrE, DeLi, Dear-Wolf, PinO.*

4. Імена, що пишуться малими літерами: *successful, streetboy, bell, newman, zero, hhhaaafff, beauty, gold, dracula, elfness, citizen, raggy, bliss, airgear, daxter, mica, vitapito, viv, jasjas, seaman, designer, gentlemen, rat, blaze, bigmouse.*

Зазначимо, що останнім часом окреслюється тенденція використання тільки малих літер у написанні нетнеймів. На нашу думку, це пояснюється прагненням скоріше перейти до спілкування, нехтуванням орфографічними правилами тощо.

Серед віртуальних нікнеймів спостерігаємо лексичні одиниці, що містять у своєму складі різноманітні символи, пунктуаційні та математичні знаки. Ці ніконіми розподіляємо так:

1. Інтернет-нікнейми з дефісами (дефісація): *nIy-nIy, -Tsarina-, ju-ju, reka-more, why-yhw, Fog-gof, sUn-sOn, honey-money, mouse-mouth, big-friend, v---irtual---realit---y, best-seller, Lonely-Lion, my-host, Laura-French, south-travels, lex-mix, Lu-Lu, my-prime-time, In-the-Night, Drink-Me, Step-by-step, to-be-or-not-to-be, Snow-blue, Monkey-*

funky, x-ray, echo-o-o-o, Final-countdown, ice-eyes, wa-we-wy, I-T-A-L-Y, 30-180-87, do-re-mi, dff-fff-fff, lex-mix.

Якщо звернутися до літератури, то прийом дефісації, головним чином, використовувався, щоб підкреслити певні дефекти та невиразність мовлення або, наприклад, проілюструвати протяжну пісню тощо. Щодо використання дефісів в інтернет-іменах, то в такий спосіб користувач бажає виділити свою особистість, підкреслити свою оригінальність.

Іноді дефіс використовують, коли реєструють ім'я, яке вже функціонує на певному форумі, чаті, щоб інтернет-нікнейми не повторювались. У багатьох випадках система автоматично пропонує варіанти імен (це стосується, насамперед, логінів, коли людина створює електронну пошту скриньку).

2. Віртуальні нікнейми з лініями: *Pink/Lips, Made_in_Ukraine, woman_love, I_am, Why_Why_Why, Lost_in_space, Moment_of_peace, Dream_Man, _beatles_, Sealed_with_a_kiss, Sweet_morning, Rescue_me, youR_Rain, Seller_USA, Girl_Berry, shark_business, Girl_From_The_Future, THE_REAL_, pure_LoVe, dar_ling, wish_you_were_here, SEXY_lady, Sweet_bUT_tIRED, MAD_cRAZY, Hand_in_hand, Your_Dream, against_U, Nut_Tun, Tear_Of_Angel, make_love_not_war, New_Leader, look_like_that, Feel_U, Feel_The_Image, forget_me_not, cOmE_In, boast_FOOL, fl_U_ffY, SUN_day, Cool_Fox, Black_parrot, Road_To_hell, _who_is_it_, Fine_Pine_apple, King_Ring, Life_in_your_world , digital_boy, One_and_One, SHOW_ME_SHOW, Pink_MILK, Milk_Art, I_can_See_you, In_Grid, Not_At_All, Soldier_Of_Light, Dark_Side, Mamma_mia, Mc_Ms, No_NO_No, some_one, Lida_Lady, z_ZZZ, Na_INFINITY, RAAM_KAAM, Kylt_T, download_cd, Nina_Nani, Nika_Liberty, n_i_k, sim_sim, woman_in_love, m/s/m.*

Користувач із мережевим іменем =*Mentikora*= пояснює причини обрання та оформлення свого віртуального нікнейма: «Придумав нік ще років 8 мабуть назад, коли тільки починав входити в Інет життя і грати. Мантікора – грецька міфологія, лев з крилами дракона і хвостом скорпіона. Переробив і з того часу з ним не прощаюсь. А рисочки – це для краси...».

3. Мережеві ніки з комерційним знаком (на початку, у середині або наприкінці): *DRE@M, fruit@, mal@, Siren@, @OKSENT@, N@din, C@momile, cr@zy, AndeX@s, L@CRoix, Te@rPrincess, F@ke, ReL@X, Fl@em, Evgesh@, Jo@chim, G@rr@ud, D@Rk @nGeL.*

Знак @ найчастіше замінює літеру «а» внаслідок їхньої графічної подібності, наприклад, *D@Rk @nGeL* – dark angel (від англ. «темний

янгол»), *cr@zy* – *crazy* (від англ. «божевільний»). В Інтернет-колах використання знака @ в мережових ніках дає зрозуміти, що користувач проводить багато часу в глобальній мережі.

4. Нікнейми зі знаками оклику або питання: *GGGreat!!!*, *Guess???*, *WHERE ARE U NOW?*, *!help!yourself!*, *!Life!*, *!PrOnTo!*, *where?*, *?was? ist? das?*, *LIVESTRONG!*, *c?h?i*, *Comix!!!*, *C?ousen?*, *!OlmeR!*, *sorri!!!*, *Real???*, *DeMoN*, *!!!LadyKetty!!!*, *Vendicare!*, *Bright!!!blade*.

Такі мережові нікнейми, зазвичай, зафіксовано в чатах, коли користувач не тільки привертає увагу своїм Інтернет-ніком, а, наприклад, хоче отримати відповіді на свої питання або потребує допомоги.

5. Віртуальні нікнейми з астериском: *SweetY_GiRl***, **tik*tok*, **marmalade**, *Luigi*****, ****Bella****, ***ma***ri***sa*****, *Alessio****, *Snoop***Dogg*, **MargoMargo**, *s*o*m*e**, ***girl***, **mi*mi**, *Teddy***, *C*caC*la*, *Plu*S*, ******AigO*, *SeFe*Rus*, *Leviafan****, *Pretty*GirL*, *Mo**, *Ma*g*g*in*, *Hell* Girl*, *De*Mi*, *IcEbound****, **cherry**.

6. Мережові ніки з дужками (круглими, квадратними або фігурними): *[Leader]*, *((notte))*, *{w}{e}{t}*, *hands{up}*, *NO{problem}*, *{BOXER}*, *[Mike]*, *{Mineral}{Water}*, *Real{Love, Sole}}*, *[NaiveChild]*, *[OTM]*, *(solo)*, *[L][GlamouR][L]*, *[Oo]*, *[ju\$T me]*, *[RaNsiD]*, *[[ZirG]]*, *{{unix}*, *(Pagan)*, *[[ramzes}}*, *(KinDer))*, *{{mi-mi}}*, *{LOVE}*, *[Otto]*, *{Chika} {Bomb}*, *(hocolate}}*.

7. Нетнейми з апострофами: *I'LLsurpriseYOU*, *I'm's'u'p'e'r*, *g'irl*, *Fo re'VeR*, *S'TA'R*, *Spring'Dream*, *Love' muzik*, *I'm*, *his'little'girl*, *Tor'akk*, *Vast'hulle*, *Ao'd'h*, *Boviggl'es*, *S'alic*, *Stra'n*, *Anat'halt*, *Wal'nuts*, *Silent'Hunter*, *d'amage*, *john'k*, *Black'Pantera*, *Irene'K*, *Grey'Miller*, *De'monn'a*, *N'Kitt'Y*, *Dark'fairy*, *A'brakham*, *Lun'a*, *Crazy'Kiki*.

8. Інтернет-нікнейми з крапками та комами (крапка, крапка з комою, двокрапка, крапки): *c.o.me.bac.k.*, *S.o.S.*, *f.a.c.e*, *Rain.Woman.*, *killer.queen.*, *mad.bad.*, *...lost...*, *whitecat.s.*, *x.o.*, *p.i.f*, *alessandro.gherardi*, *Desire to be in you with ...*, *B.M.W.*, *a.i.r.*, *Bytheway...*, *N.B.A*, *santoro.ready*, *v.i.p.*, *remo.buzzetti*, *maurizio.tessarolo*, *giulia.armac*, *benedetta.campigli*, *...gungster...*, *com.burens*, *C.liN*, *Uncle...SHU*, *Tima*, *n,i,r,v,a,n,a*, *...Gir...L...*, *G.Tom*, *mia...FF*, *S; lat,,in*, *Wee:Bo*, *o...liku*.

9. Ніконіми зі знаками долара (знак долара, зазвичай, замінює літеру «с»): *beatle\$\$\$*, *brain\$*, *Little \$\$\$TARRR*, *\$mith*, *Lu\$in*, *Gro\$\$o*, *ki\$\$*, *ke\$ha*, *Chau\$*, *\$nailly*, *NB\$*, *Co\$mo*, *kri\$*, *\$okrat*, *\$afuli*, *Ali\$a*, *dark \$treet*, *Du\$ty,ka\$\$andra*, *\$PAWN*, *\$top*, *EL\$AN*, *emo\$*, *e\$cada*, *E\$\$E*,

ol\$em, \$skorpion, Ro\$a, pre\$\$, prin\$, \$olo, Fitne\$\$_Modell, Fro\$t, a\$a\$a\$, bok\$, ramze\$, HAND\$OME, RE\$AD, d\$, fedo\$, igle\$a\$, \$ATANIST, \$SECURITY, IMPO\$\$IBLE, ka\$ib, key\$, \$eVen, ki\$a, \$evka.

10. Нікнейми, що складаються з однієї або кількох літер, слова або словосполучення й цифри: *KBM68, dEVIL666, Forest101, destiny1987, Doll19, Danko2107, businessman45, Room13, only4, Pilot47, 5HomeBusiness, Goodlove232, theboss1981, blood48, bluedragon84, Saggitaruis18, Bear87, coffee27, Basketball45, Best54, Hare32, Cherry39, always17, catwoman2010, niceGILR16, Joy19, London1976, Piano44, Luxury90, Fine31, exercise4, shark196, allroad76, crazyhappy88, HeartBreaker21, Enigma8, Pear1955, 50cent, manager108, spencer97m, Raven03, sallyann09, proof777, pounder747, Spencer97, Step1885, Owl75, Kid12, wildstone88, Joke15, venom777, Extreme444, r00f, Mister7, Silence3, Cartoon54, dannyboy83, Policeman80, smile90, Santa81, Rondine32, flaminia72, Uomo45, IvanS9, Mestria777, mgb76an, Rocoo26, 4meonly, Cielo87, Cesco79, helen17, armadillo211, bambolina993, dlamont, sempreduro18, bellastella98, War5, aniellodivaio26, KreolQ, Elle55555, Irma81, flaminia72, tiffa1985, venerdolce74, PROHOROV2010, p3rfect0, noname220, pauline47, eliza43, lucia98, vera55vera, BUe72, 88MASSIMO, Ma79, sf76, s3rg1o, PG3010, bctaty1, A1, mga000, fon286, 007, 1965, 99-69-59.*

11. Слово + цифра + додатковий символ: *Aries_81, Road-46, Reddragon.78, InFiniTy.70, ice_man243, GOLDEN_LADY38, fifty50-fifty50, Let's_97, Lion_81, max.boy86, John_H555, shark_33, red_bulid26, lucky_2502, Ball_11, 25rot-tor52, iveco-99, Andr_2009, Yanina_2010, lucia.1998screently_1969, VaNo_32, Chicken43, [8Fly8], Song2@, FiDeL6(23), n0rd-west, salvo.laz01.*

Зазвичай цифри, що стоять поряд із літерами, словами, словосполученнями або реченнями, можуть означати вік людини, дату народження (рік, місяць, день), важливі дати (наприклад, дата весілля або народження дитини тощо), наприклад, пише користувач *babydoll082089* англомовного форуму: „*Babydoll – what my daddy used to call me when i was little, 082089 – aug. 20 1989, the day i met my one and only (also my b-day but not in 89)*” – *babydoll* (від англ. *baby* – „дитина”, *doll* – „лялька”) – так мій тато називав мене, коли я була маленькою, 082089 – 20 серпня 1989, у цей день я познайомилася зі своїм єдиним (і мій день народження, але не у 89)). Окремо стоять цифри, які можуть замінювати певні літери, частини слова або навіть цілі слова. Так склалися такі асоціації:

– цифра 2 – прислівник «too» або частка «to»;

– цифра 4 – прийменник «for» або будь-яка частина слова, що збігається зі звучанням слова «four», наприклад, *lady_4_u* – lady for you, *love-love-me2* – love love me too, *2be_or_not2be* – to be or not to be, *4everYOUNG* – forever young.

12. Змішані нетнейми (тобто віртуальні нікнейми, що містять одразу кілька символів): *^rec*ore^*, *--SpiriT=-*, ***SweetY_GiRl***, *n0rd-west*, *\$ilent_\$cream*, *Roast_Toa\$t*, *You+I=Forever*, *AND&AND*, *alone&together*, *♥keepmyheart♥h♥e♥a♥r♥t♥s*, *<<<opensecret>>>*, *mothermonster*, *wanna_be_with...*, *X-spy_R*, *I hate you :(*, *RRRricco_\$\$\$\$*, *LO\$+p@r@d!\$e*, *Vi\$t@*, *Dg@LiL*), *{{good – better – the best}}*.

Нами було виявлено найбільш уживані й тематично розподілено деякі символи, які використовують при створенні нікнеймів (до речі, наразі користувачам пропонують на різноманітних сайтах списки таких символів):

1) символи-стрілки: ▲ ▼ ↔ ↕ ← ↑ →;

2) музичні символи: ♪ ♫ ..lllll.;

3) символи, які вказують на природні явища: ☉ ♂ ♀;

4) знаки-зображення: ● • ◊ ■ ◻ ◼ ◽ ◾ ◿ ▣ ▤ ▥ ▦ ▧ ▨ ▩ ☱ ☲ ☳ ☴ ☵ ☶ ☷ ® © ™ ℙ ℚ § Ⓒ Ω Ⓒ Ⓔ Ⓕ Ⓖ Ⓗ Ⓘ Ⓝ ∂ ∑ ∏ − ± × ÷ ≈ ≅ ≠ ≤ ≥ ∩ ∪ ∞ %;

5) безперервні, подвійні лінії: = || F F F F F T T T T T L L L L L J J J J J | | | | | T T T T T L L L L L T T T T T

Дослідники, які вивчають психологічну, вікову та гендерну природу віртуального простору (О. Войскунський, О. Горошко, В. Нестеров, І. Шевченко), підкреслюють, що різноманітними символами користуються, зазвичай, підлітки, які перебувають у стані емоційного стресу або підйому в період становлення їхнього характеру та самоствердження: *black* ♀+♂=♥, * ☼ *YoUrSuN[n] GiR[r]L* ☼ *.

Різнманітні додаткові символи та знаки (коми, крапки, знаки оклику, знаки питання, астериск, горизонтальні та вертикальні лінії тощо) є, на наш погляд, засобами самовираження людини. Користувач, який оформлює своє Інтернет-ім'я, за допомогою таких символів хоче звернути на себе увагу не тільки обраним віртуальним нікнеймом, а також його графічним зображенням.

Серед додаткових символів у віртуальних іменах поширені так звані «смайлики» (від англ. *to smile* – посміхатись), або емотикони.

Емотикон є графічним засобом, що передає емоційний стан людини. Його використовують не тільки в оформленні Інтернет-імен, а також як доповнення до висловлення, виражаючи цим емоції, почуття тощо.

За спостереженнями С. Чемеркіна, «усність розмовного стилю, трансформована в писемну форму, набула нових ознак – масового використання графічних знаків, одиничне чи сукупне застосування яких емоційно забарвлює текст. В Інтернет-жанрах безпосереднього й спонтанного спілкування (у чатах, на форумах) кількість емотиконів збільшується, оскільки часова відстань між повідомленнями зводиться до мінімуму, а емоційно-оцінне навантаження зростає»¹⁴.

С. Чемеркін також відзначає, що кількість уживаних емотиконів залежить від спілкування представників різних соціальних груп. Так, найчастіше вдаються до використання емотиконів користувачі підліткового віку та молодь, інші ж звертаються до цього засобу рідше. Відрізняються й типи емотиконів, поширені в мові тієї чи іншої соціальної групи. Отже, можна стверджувати, що емотикони – соціокультурне явище. Дослідник акцентує увагу на тому, що емотикони стали настільки активними у використанні, що вийшли за межі розмовного стилю в Інтернет-комунікації.

Ці графічні елементи почали використовувати мовці ще в одному сучасному засобі комунікації – мобільному телефоні. Сучасна практика спілкування за допомогою смс-повідомлень дає підстави говорити про суттєвішу трансформацію розмовного стилю, ніж та, яка існує в Інтернеті. Обмежені технічні можливості мобільного телефону порівняно з комп'ютером спонукають користувачів до діалогу за допомогою різних нестандартних графічних знаків для відтворення певних букв, слів.

Серед найпоширеніших емотиконів виявлено такі¹⁵ (табл. 1):

Сьогодні публікації багатьох дослідників розкривають семантичне та етимологічне значення смайликів, їхню мовну природу, історію виникнення, описують азіатські, німецькі та англійські смайлики¹⁶.

Широке використання смайликів або емотиконів серед Інтернет-імен указує на те, що користувач підкреслює свій стан душі, настрої, емоційний стан тощо.

Описані вище символи для графічного оформлення мережевих ніків не вичерпують усього їхнього розмаїття. Користувачі

---

¹⁴ Чемеркин С.Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ Друк. ППВФ, 2009. 240 с.

¹⁵ Там само

¹⁶ Ковбасюк Л.А. Особливості етикету в смс-комунікації (на матеріалі німецької мови). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Лінгвістика”: зб. наук. пр. Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. В. 8. С. 361-364.

вигадують усе нові й нові незвичайні символи для вираження своєї особистості, свого «Я» через Інтернет-ім'я.

Таблиця 1

Графічне зображення та значення емотиконів

Графічне зображення Емотикона	Значення	Приклади нетнеймів
:-) або :)	Посмішка, щастя	:-)Margaret:-), bo:)om
:-D	Сміх	happy_-D_devil, Glück:-D
:-(або :(	Сум, депресія, невесело	:(sad&mad:(
;-) або ;)	Підморгування	;-)la-la_la;), gypsy;-)
8-) або B-)	В окулярах, крутий	8-)ant , big_8-)
:-*	Поцілунок	:-*SONJA:-*, kissmylips:-*
:'(	Плач	:'(sad, :'(dead:'(
o O або oO	Дивування, шок	o O piggy o O, lady-o O
:-!	Нудота, відраза	:-!beeee, :-!:-!
O:-)	Янгол	O:-) white_angel, djO:-)
@ }->--	Троянда	--@ }->--Lily
:-#	Широка усмішка	:-#i`m`glad:#
:-@	Розгніваний	:-@F:-@ck
:-	Без емоцій	:- nobody:-
:P	Показуючи язик	little_fox:P:P
8)	Кльово	cool_boy_91_8)8)8)

Деякі віртуальні нікнейми не відповідають правилам орфографії та пунктуації. Так, часто власні Інтернет-імена користувачі пишуть із малої букви (*london_ness, luis1*), порушують порядок слів (*BOY_good_is, every_he_me_loVES*), навмисно роблять помилки в словах (*MILKey mOuSe* – замість «Mickey Mouse»).

Ці помилки зовсім не означають, що людина неграмотна. Таким чином користувачі виражають свою належність до так званих «падонкіф», які використовують тільки *олбанську мову* («албанську мову, мову падонкіф»).

Щодо аналізу фонетичного складу інтернет-імен, ми пропонуємо класифікацію за милозвучністю / немилозвучністю.

У загальному розумінні термін «милозвучність» (або «евфонія») має кілька значень:

- 1) категорія античної музичної естетики, за допомогою якої оцінювалися з огляду на якість звучання звукові явища дійсності;
- 2) розділ поезики, який вивчає звукові засоби та звукову організацію мови художніх творів, зокрема віршів. // Побудова

художнього твору щодо його звучання, милозвучності. // Гармонійний добір звуків у тексті художнього твору;

3) уникання в мові нехарактерних для неї сполучень звуків¹⁷.

В обиранні Інтернет-імен категорія милозвучності / немилозвучності є важливим чинником, оскільки мета користувача привернути увагу до свого Інтернет-імені та особистості або, навпаки, відхилити її (на знак протесту). Іноді іноземні імена, що вимовляються милозвучно в певній мові, дисгармонійні при їхній вимові в іншій, наприклад, україномовні користувачі вважають немилозвучними такі іноземні віртуальні імена: *Darla, Warbeck, Scott, Debora, Marla, Pedrito*.

Серед віртуальних нікнеймів, що були нами досліджені, є милозвучними: *golden, semolina, camomille, honey-money, moon, pleasure, brilliant, Moment_of_peace, Silence3, Antonio, Topolina, ***Bella***, Santa, Kapitolina, Danna, Fiery, Lulline, Arela, Lurditta, mannungia, Vlasta, Mango, Kassandra, Amigo, Sweet Angel, doofy, pepita86, Bagira777, Sunshine, Blisster, Cruciall, PeacefuL, Merendina, Elvira, PRINCE_OF_LOVE, Pantera*. Такі Інтернет-ніки містять так звані «музичні звуки», що надають лексичним одиницям краси звучання.

Немилозвучні віртуальні нікнейми також представлені великою кількістю: *chubbChubbss, atembrated_1419, hafSauchRic, ivbivb, dff-fff-fff, chasmelendez76, uuuupsssss, naugatma, qskwatsch, aniellodivaio26, itbutrader, RANDOM, EmkILL, Grizzly, alexquentin, Ibragim, Sukkub, Kealintz, romul-val, Viks17, csyfpsh, Kssya, naumchic, mdjuk, Gelga, wxmaster, loratanamaks, kvammanga, dgambo, Wedukto, muaddib, ryanacka, chrisq, djoek, rawtaz, EVRAMP, turpentine, tsarevaolga, AsdPiton, fadeevkok, Kslin, Gunthrie, Hephaustus, duriantang, Yawgmoth, Zamolxe, czthwrk, iancmcc, DODGER, Mitrichsd, Klikujiskaaan, Dasdafsd*.

Усі ці Інтернет-нікнейми переповнені тільки голосними або тільки приголосними, що не дає змоги вимовити їх легко. З'являється дисонанс, тобто порушена «гармонійність» слова. Більшість із перерахованих віртуальних ніків – це просто набір літер, що не дає змоги перекласти ці лексичні одиниці. Користувач з мережевим ніком *biabichja* пояснює: «*Ну, свій нік мені взагалі важко прокоментувати, так як він був створений шляхом набору довільних букв на клавіатурі, а пізніше підкорегований для співзвучності. Хоча дець на підсвідомості можливо крутилось в голові фамілія відомого американського боксера... Тут писали про свої ініціали, так в мене*

---

¹⁷ Великий тлумачний словник сучасної української мови. / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

абрєвіатура звучить як ГАД, мама в інститут на халаті вишила – довго пояснював що цього робити не потрібно».

ВИСНОВКИ

Інтернет – нове глобальне комунікативно-інформаційне середовище, яке надає практично необмежені можливості для міжособистісного та міжкультурного спілкування. Особливості мережі принципово змінюють якісні характеристики процесу комунікації взагалі й усіх її компонентів зокрема.

Інтернет запропонував нові жанри комунікації: електронну пошту, чат, конференцію, блог, форум тощо, на характер функціонування яких значно впливають такі характеристики Інтернету, як інтерактивність та гіпертекстуальність.

Принципових трансформацій зазнає форма взаємодії – з'являється новий різновид спілкування, який поєднує елементи усного та писемного мовлення й відбувається опосередковано, через нове технічне середовище – Інтернет.

В умовах нового типу спілкування – віртуальної комунікації – з'являється феномен віртуальної мовної особистості, одним із основних способів репрезентації якої є власне ім'я – слово або словосполучення, яке називає об'єкт з метою розпізнавання та виділення його з класу подібних, виконує функцію індивідуалізаційної номінації та ідентифікації цього об'єкта. Мовна особистість – це будь-яка людина, яку розглядають як носія мови. Кожна людина в певних умовах і сферах життя реалізує себе як мовленнєва, комунікативна, мовно-культурна, дискурсивна, віртуальна мовна особистість. Віртуальна мовна особистість зберігає традиційні рівні своєї структури: вербально-семантичний, когнітивний і прагматичний.

Яскравим інформативним компонентом саморепрезентації людини в Інтернеті є її мережеве ім'я – ніконім. Ніконім – це слово (власна або загальна назва) або словосполучення (іноді речення), яке використовує віртуальна мовна особистість під час Інтернет-спілкування для саморепрезентації та самопозиціонування. Ніконім – один із різновидів найменувань користувачів певних Інтернет-жанрів.

Вивчення фонетико-графічної організації віртуального нікнейма дозволяє виявити такі особливості досліджуваної одиниці:

– з погляду фонетико-графічної структури: переважна більшість Інтернет-нікнеймів утворена засобами латинського алфавіту; тільки малими літерами; тільки великими літерами; малими та великими

літерами на початку, у середині або наприкінці віртуального нікнейма, при цьому часто-густо користувачі не дотримуються правопису; часто у структурі імені присутні графічні символи (цифри, пунктуаційні знаки, додаткові символи, зображення, емотикони тощо).

АНОТАЦІЯ

Швидке поширення Інтернет-культури, проникнення її в усі сфери життя вимагає вивчення й розуміння цього феномена в різних його проявах.

Людина потрапляє в нове середовище спілкування, і першою виникає проблема саморепрезентації, тобто називання її імені. Одним із видів найменування людини є ніконім. Поява такого типу імені людини пов'язана з новим способом спілкування – Інтернет-комунікацією.

Дослідження власних імен у глобальній мережі тільки розпочато деякими лінгвістами. Вибір теми дослідження зумовлений необхідністю вивчення феномена ніконіма з точки зору фонетико-графічної організації.

Література

1. Галичкіна Е.Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций): автореф. дис. ... канд. фил. наук. Волгоград, 2001. 19 с.
2. Crystal D. Language and the Internet. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 282 p.
3. Компанцева Л. Ф. Інтернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти : дис... д-ра. філ. наук. 10.02.02. Київ, 2007. 114с.
4. Нік. URL : [http://uk.wikipedia.org/wiki/Нік_\(Дата_звернення_22.12.2022\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/Нік_(Дата_звернення_22.12.2022)).
5. Словник сучасного українського сленгу / упоряд. Т. М. Кондратюк. Харків: Фоліо, 2006. 350 с.
6. Журавлева Е.А., Корнелюк А.А. Никнейм как разновидность антропонимов: материалы международного форума студенческой и учащейся молодежи «Первый шаг в науку – 2009». Минск, 2009. Т. 1. С 45 – 49.
7. Башаева Б. Никнейм как явление ономастики : лексико-грамматическая характеристика. URL: <http://www.sugib-obninsk.ru/index.php?set=cont&id=60> (Дата звернення: 22.12.2022).

8. Ходоренко Г.В. Найменування осіб у російськомовній Інтернет-комунікації: структурний і семантичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.02.02. Дніпропетровськ, 2006. 18 с.

9. Ярошенко Н.О. Антропоніми та логіноніми: наслідки міжвидової трансонімізації. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vdpu/Movozn/2009_15_2/article/27.pdf/____(Дата звернення 17.12.2022).

10. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ: Друк. ППВФ, 2009. 240 с.

11. Ковбасюк Л.А. Особливості етикету в смс-комунікації (на матеріалі німецької мови). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Лінгвістика”: зб. наук. пр. Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. В.8. С. 361-364.

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

Information about the author:

Letiucha Liubov Petrivna,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology,

Translation and Teaching Methods

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

36, Sukhomlynskogo str., Pereiaslav, Kyiv region, 08401, Ukraine